

Oproep

Perspectief doet volhouden

20 februari 2021

De Vlaamse werkgevers en vakbonden ondersteunen de vraag van de overheid aan burgers en bedrijven om de corona-inspanningen vol te houden. Maar dan is perspectief nodig en moet de broncontrole op niveau komen (testing, tracing, quarantaine, data-analyse). Ook de vaccinatie moet sneller, eenduidiger en krachtiger worden uitgerold. Roadmaps moeten klaarheid brengen over wanneer en onder welke voorwaarden economische en sociale activiteiten die vandaag aan banden liggen, kunnen hervatten. Dit zijn nú, op de erg korte termijn - naast het verder voorbereiden van de relance - cruciale werven voor onze overheden. Ze moeten dan ook prominent op de agenda komen van het Overlegcomité van 26 februari 2021. De Vlaamse vakbonden en werkgevers drijven langs hun kant hun inspanningen op om werknemers en bedrijven te sensibiliseren en te overtuigen van het blijvend belang van het respecteren van de regels en protocollen, van deelname aan broncontrole en vaccinatie en van verbetering van de binnenluchtkwaliteit.

Nood aan perspectief en vertrouwen

Gezinnen, ondernemers en werknemers snakken naar perspectief, zeggen de Vlaamse sociale partners verenigd in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Dat geldt algemeen, maar zeker voor de mensen in een kwetsbare positie en in de nu meest getroffen sectoren.

De Vlaamse werkgevers en vakbonden vragen daarom van het Overlegcomité en de Vlaamse Regering dringend meer duidelijkheid over de aanpak van de coronacrisis tot de zomermaanden en over de voorwaarden om de maatregelen te kunnen opheffen of versoepelen. Er is een aanpak nodig die nieuwe uitbraken sneller, gericht en doeltreffender beheerst zonder dat brede lockdowns van sectoren of activiteiten nodig zijn. Een krachtdadige broncontrole, een snelle en goed georganiseerde vaccinatie en roadmaps die klaarheid brengen over wanneer en onder welke voorwaarden contactberoepen, de horeca, de evenementensector enz. weer open kunnen, zijn cruciaal om mensen en ondernemingen perspectief te geven en ervoor te zorgen dat de samenleving en economie in 2021 sneller én veilig weer open kunnen.

Vertrouwen in de toekomst is nodig om de corona-inspanningen vol te houden, de psychosociale en sociaal-economische gevolgen in te dijken en de sociale en economische relance daadwerkelijk op sporen te zetten. Hoe sneller de coronacrisis onder controle is, hoe sneller de economie kan heropleven en hoe minder rood de overheidsfinanciën kleuren.

Geen nieuwe golven

De vraag is niet om de coronamaatregelen blindweg te versoepelen. Als de cijfers van de COVID-19-besmettingen, ziekenhuisopnames en sterfgevallen dalen dan moet het gewone leven zich wel stelselmatig kunnen herstellen. De winst is echter broos. We moeten absoluut nieuwe besmettingsgolven en lockdowns vermijden. Ze zouden een mokerslag zijn voor de gezondheidszorg, de economie, en het mentale en sociale welbevinden. Steunmaatregelen zullen die nefaste gevolgen niet kunnen tegenhouden.

We moeten de basisregels dus – wellicht nog lange tijd – aanhouden en de concrete toepassing versterken, ook op de werkvloer. Dat vergt empathie en waardering voor de geleverde inspanningen maar ook en vooral permanente en soms versterkte aandacht van burgers, ondernemingen en organisaties om hun corona-inspanningen vol te houden. Doemberichten helpen daarbij niet. De inspanningen volhouden, lukt beter als er goed risicobesef is, de doeltreffendheid van het beleid en de maatregelen duidelijk zijn en er vertrouwen in de toekomst is. Door de inspanningen vol te houden én perspectief te bieden wordt gewerkt aan het beheersen van de effecten op zowel de fysieke als de mentale gezondheid.

Versterkte broncontrole

Tegelijk moet de overheid haar inspanningen rond broncontrole nu dringend op niveau brengen. Verbeterde broncontrole creëert de ruimte om gefundeerd te versoepelen of waar nodig heel gericht te verstrengen. Testen, tracen en luchtmetingen zijn de 'kanaries in de koolmijn' die ons moeten behoeden voor opnieuw stijgende cijfers. Ze waarschuwen voor besmettingsrisico's en zijn cruciaal voor het beheer van het coronavirus en zijn mutanten, ook na vaccinatie. Broncontrole is de noodzakelijke voorwaarde om lokale besmettingshaarden veel sneller te kunnen indijken met gerichte en lokale maatregelen. Het is dan ook essentieel dat de diverse overheden hun recente vorderingen op het vlak van broncontrole snel opschalen, de aangekondigde intenties waarmaken en de nog bestaande tekortkomingen wegwerken.

Concreet is er dringend nood aan meer verfijnde testing en aan massale periodieke sneltesten. Die moeten toelaten dat de 'deuren' (van economische activiteiten, woonzorgcentra, scholen, evenementen...) sneller en veilig opnieuw open gaan. De contacttracing én de brontracing moeten doeltreffender worden zodat ze een meer verfijnde en meer coherente coronastrategie opleveren die op een breder draagvlak bij de bevolking kan rekenen. Het is ook nú dat de verdere digitalisering van de tracing moet worden voorbereid (bv. QR-code in plaats van papieren registratie van horecabezoekers bij heropening). De quarantaineregels moeten nauwgezet worden opgevolgd. De broncontrole moet ook over binnenluchtkwaliteit gaan en investeren in ventilatie, luchtbevochtiging en luchtzuivering. Gerichte communicatie kan waarschuwen voor extra besmettingsrisico's in koude en droge periodes. Een broncontroledatawarehouse moet toelaten om de data samen te brengen en te koppelen, te analyseren en beschikbaar te stellen als open data. De overheden moeten hier de nodige mensen en middelen op inzetten. Broncontrole is als preventieve coronamaatregel immers bijzonder kostenefficiënt – het vermijdt veel hogere economische en sociale kosten – en erg belangrijk voor het versterken van het vertrouwen.

Vaccineren is normaliseren

Ook de vaccinatie moet sneller, eenduidiger en krachtiger worden uitgerold. We moeten ook op dit vlak snelheid maken. Er is geen dag te verliezen. Er moet worden verzekerd dat de vaccins voldoende en snel voorradig zijn, de bevolking overtuigd geraakt om massaal deel te nemen, de vaccinatiestrategie duidelijk en billijk is en de vaccinaties zelf vlot en efficiënt verlopen. De Vlaamse sociale partners willen daarbij alle nuttige ondersteuning bieden.

We doen zelf extra inspanningen om werknemers en ondernemers te sensibiliseren en te overtuigen van het belang en de deelname aan vaccinatie. Er kan worden overwogen om bij capaciteitsproblemen de infrastructuur van bepaalde ondernemingen te gebruiken en bij personeelstekorten arbeidsartsen en hun verpleegkundig team in te zetten. In dat geval vragen

we om mee betrokken te worden. De Vlaamse werkgevers en vakbonden vragen ook dat bij het uitrollen van de vaccinatiestrategie zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de continuïteit van de bedrijfsvoering.

Duidelijke roadmaps

Roadmaps moeten perspectief geven over welke coronamaatregelen wanneer opgeheven of versoepeld kunnen worden. Ze moeten de vele onzekerheden reduceren die vandaag grote economische en sociale kosten veroorzaken. Ze zijn ook essentieel voor het vertrouwen in de toekomst, samen met blijven bieden van de nodige financiële ondersteuning en een stevig vangnet.

Die roadmaps moeten in nauw overleg met de sociale partners in de betrokken sectoren klaarheid scheppen over wanneer en onder welke voorwaarden contactberoepen, de horeca, de evenementensector enz. weer open kunnen, wanneer telewerk wordt aangeraden maar niet langer verplicht, de avondklok wordt opgeheven, het reizen weer mogelijk wordt, de familiale en sociale contacten weer kunnen worden opgebouwd, we weer kunnen winkelen met twee, het onderwijs weer op volle toeren kan draaien... Zo moet er bv. op korte termijn meer mogelijk worden in locaties met een goede binnenluchtkwaliteit en voor activiteiten in open lucht, uiteraard gekoppeld aan de nodige veiligheidsmaatregelen.

De roadmaps moeten er ook voor zorgen dat de steun- en crisismaatregelen gaandeweg worden bijgestuurd en kunnen worden afgebouwd.

Volgehouden engagement van de sociale partners

De sociale partners nemen hun verantwoordelijkheid naar ondernemers en werknemers. De Vlaamse vakbonden en werkgevers drijven hun inspanningen verder op om ondernemers en werknemers te overtuigen van het blijvend belang van het respecteren van de regels en protocollen (waaronder basisregels zoals afstand houden, mondklappers dragen, ontsmetten en ventileren, de regels rond thuiswerk en quarantaine enz.), van deelname aan broncontrole en vaccinatie en van goede binnenluchtkwaliteit. Terwijl het volgen of nemen van dergelijke maatregelen aanvankelijk een tijdelijke kwestie leek, is immers duidelijk geworden dat ze nog lange tijd zullen nodig zijn. De werkvloer en het sociaal overleg bieden belangrijke hefboomen om mensen te overtuigen. Ze zorgen voor commitment en verbinding zodat mensen meer zelf verantwoordelijkheid opnemen voor hun gedrag of daarop worden aangesproken.

De Vlaamse werkgevers en vakbonden nemen ook maatregelen om in coronatijden ondernemers en hun werknemers te helpen het werk en het werken, communiceren en leidinggeven op afstand goed te organiseren. Daarnaast staat het psychosociaal welzijn van ondernemers en werknemers hoog op de agenda gelet op de diverse verontrustende signalen die zij ontvangen over de mentale belasting en de psychosociale effecten van de coronacrisis. Zij nemen daarom ook initiatieven om de motivatie en het mentale en sociale welbevinden van ondernemers en werknemers te ondersteunen. De SERV doet alvast inspanningen om in samenspraak met de Vlaamse minister van Werk ondernemingen te helpen om een doordacht en onderbouwd telewerkbeleid te voeren, de nadelen te beperken en telewerk werkbaar te organiseren.

Waar sensibilisering niet voldoende blijkt, is het aan de overheid om de afgesproken regels correct en proportioneel te handhaven en te beteugelen wat onveilig is.

Vaart achter de relance

Perspectief bieden wil ook zeggen: vaart zetten achter de relance. De sociale partners waarderen dat de Vlaamse Regering hier werk van maakt, via 'Vlaamse Veerkracht', het 'Plan voor Herstel en Veerkracht' en het VESOC-akkoord 'alle hens aan dek'. Zij waarderen bovendien de ruimte om hierover met de regering verder in overleg te treden en om via het VESOC (Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité) de relance daadwerkelijk op de rails te zetten. Dat is ook nodig, want het zijn vooral de ondernemers en werknemers die de relance in de (nieuwe) realiteit zullen moeten waarmaken.

In dat verband herhalen de sociale partners alvast dat naast investeringen ook hervormingen nodig zijn, ook omdat investeringen (in infrastructuurwerken bv.) vaak belemmerd of vertraagd worden door andere oorzaken dan een tekort aan budgettaire middelen. Daarnaast moeten psychosociaal welzijn en sociale bescherming hoog op de agenda blijven gelet op de sociale en psychosociale effecten van de coronacrisis. Ook hiervoor blijft 'perspectief' het sleutelwoord.

De Vlaamse werkgevers en vakbonden verenigd in de SERV vragen perspectief. Dat is nodig om de corona-inspanningen vol te houden en tegelijk de economische en psychosociale effecten te temperen. Een versterkte broncontrole, een snelle en goed georganiseerde vaccinatie en werk maken van duidelijke roadmaps moeten op de agenda komen van het Overlegcomité van 26 februari 2021. Ze zijn immers cruciaal om ervoor te zorgen dat de samenleving en economie in 2021 sneller én veilig weer open kunnen. De Vlaamse vakbonden en werkgevers willen daarbij alle nuttige ondersteuning bieden en drijven alvast hun eigen inspanningen verder op.

Ann Vermorgen, ACV

Hans Maertens, Voka

Caroline Copers, Vlaams ABVV

Danny Van Assche, UNIZO

Gert Truyens, ACLVB

Sonja De Becker, Boerenbond

Ingrid Lieten, Verso